

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก

Factors Affecting the Success of School Administration Based on ASEAN Community Under the Basic Education Commission in the Eastern

การดี อนันต์นาวิ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน และ 3. เพื่อตรวจสอบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน การแบบสอบถามครูสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก จำนวน 742 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie & Morgan (1970, pp. 607 -610) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น และสนทนากลุ่มผู้ปฏิบัติ จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามและแบบสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์โปรแกรม LISREL การวิเคราะห์เนื้อหา และการวิเคราะห์แบบอุปนัย

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน มี 4 ด้าน ได้แก่ ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา คุณลักษณะด้านความรู้ของนักเรียน คุณลักษณะด้านกระบวนการของนักเรียน คุณลักษณะด้านเจตคติของนักเรียน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนมี 2 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะของสถานศึกษา ประกอบด้วย ทิศทางของสถานศึกษา หลักสูตร โครงสร้าง บุคลากร งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครือข่าย และกระบวนการดำเนินงาน ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบ การปรับปรุง 2) ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ปัจจัยสมรรถนะของสถานศึกษา และปัจจัยกระบวนการดำเนินงาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยสมรรถนะของสถานศึกษา และปัจจัยกระบวนการดำเนินงานส่งผลทางตรงต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ปัจจัย

สมรรถนะของสถานศึกษาส่งผลทางอ้อมผ่านปัจจัยกระบวนการดำเนินงานต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และสามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา ได้ร้อยละ 93 4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน มีความเหมาะสมเป็นไปได้และเป็นประโยชน์สามารถนำไปปฏิบัติได้ ตามผลการวิจัย

คำสำคัญ: ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา/ประชาคมอาเซียน/ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหาร/สถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก

Abstract

The purposes of the study were to interview and investigate the success of school administration based on ASEAN Community, and the factors affecting the success of school administration based on ASEAN Community under the Basic Education Commission in the Eastern and the confirmation of the factors to practices. The sample 17 key informants and consisted of 742 teachers by using Krejcie & Morgan (1970, pp. 607 -610) and stratified random sampling for questionnaires and 20 experts from the Primary and Secondary Educational Service Area in the Eastern for focus group discussion. The instruments used for the study were interview, a rating scale questionnaires 5 level and focus group discussion. Statistics uses for analyzing the data were percentage, mean, standard deviation. LISREL was analysis, content analysis and inductive analysis.

The findings were as follows: 1) The success of school administration based on ASEAN Community found have 4 aspects: the efficiency of schools administration; the knowledge of students; the process skills of students and the attitude of students and the factors affecting the success of school administration based on ASEAN Community have 2 factors: 1. the school competencies components: direct of school; curriculum; structure; personnel; budget; place; material; and network and 2. the procedure process components: plan; do; check and act 2. The success of school administration based on ASEAN Community, the school competencies and the procedure process factors were rate of total and each aspect at a high level. 3) The school competencies, and the procedure process factors affected directly to the success of school administration based on ASEAN Community, the school competencies factor affected indirectly through the procedure process factor to the success of school administration based on ASEAN Community a agreement with the empirical data and could predict the success of school administration based on ASEAN Community to study this program including of 93%. 4) The confirmation of the factors affecting the success

of school administration based on ASEAN Community were found accurate, appropriate, possible, useful to practices and accordance with the results research.

KEYWORDS: SUCCESS OF SCHOOL ADMINISTRATION/ASEAN COMMUNITY/FACTORS AFFECTING THE SUCCESS OF SCHOOL ADMINISTRATUON/BASIC OF SCHOOL IN THE EASTERN

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการเตรียมความพร้อมของการศึกษาไทย โดยมีจุดมุ่งหมาย คือ การสร้างประชาคมอาเซียนด้านการศึกษา ให้ประเทศไทยเป็น Education Hub มีการเตรียมความพร้อมในด้านกรอบความคิด คือแผนการศึกษาแห่งชาติที่จะมุ่งสร้างความตระหนักของคนไทยในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนของประชาคมอาเซียน พัฒนาสมรรถนะให้พร้อมจะอยู่ร่วมกัน และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษา 3 ด้านคือ 1) ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษา การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริการและจัดการศึกษา 2) ขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้วยการศึกษา โดยการสร้างความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน 3) การสร้างประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดเวลา มีการพัฒนาผู้เรียนสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน พร้อมทั้งการเตรียมการสู่ประชาคมอาเซียน โดยจัดทำโครงการ English Speaking Year 2012 เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 โดยส่งเสริมให้ทุกโรงเรียนใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารมากขึ้น กำหนดให้ครูและนักเรียนทั้งโรงเรียนใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารสัปดาห์ละ 1 วัน อบรมเตรียมความพร้อมให้แก่ครูทั่วประเทศให้มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งการสื่อสารและการเรียนการสอน (lertlath.com; สำนักข่าวแห่งชาติ; Thanonline, 2554)

จากการศึกษาเรื่อง Attitudes and Awareness toward ASEAN: Finding of a Ten Nation Survey ของ ASEAN Foundation (มูลนิธิอาเซียน) พบว่า นักศึกษาอาเซียนทั้งหมดเห็นด้วยว่าตนเป็นพลเมืองอาเซียนร้อยละ 76.80 ส่วนนักศึกษาไทย เห็นด้วยร้อยละ 67 อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ (แพรวภัทร ยอดแก้ว, 2555) และผลการวิจัยของสุชาติ บุรณะเดชาชัย (2556) เรื่อง การบริหารศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มประเทศอาเซียน พบว่า ปัจจัยการบริหารศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มประเทศอาเซียน ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ผู้บริหารศูนย์ 2) การบริหารจัดการศูนย์ 3) โครงสร้างการบังคับบัญชาศูนย์ 4) ครูและบุคลากรทางการศึกษา และปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาต่อการเป็นประชาคมอาเซียน ได้แก่ ปัจจัยด้านความเข้าใจ ปัจจัยด้านศักยภาพบุคลากร ปัจจัยด้านคุณภาพมาตรฐาน และปัจจัยด้านการเปิดเสรีการศึกษา (เอกราช อะมะวัยล์, 2554) ซึ่ง วรเดช จันทรศร (2551, หน้า 45-54)

กล่าวว่า ตัวแบบการนำนโยบายสู่การปฏิบัติมีหลาย ตัวแบบ สำหรับตัวแบบการบริหารจัดการองค์การ มีสมรรถนะองค์การ ประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่ 1) โครงสร้าง 2) บุคลากร 3) งบประมาณ 4) สถานที่ 5) วัสดุอุปกรณ์ นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555, หน้า 27-33) กำหนดนโยบายการขับเคลื่อนการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 1) ทิศทางของสถานศึกษา 2) หลักสูตร 3) เครือข่าย และการบริหารจัดการเชิงระบบตามวงจรคุณภาพของ Deming ของสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2552) ประกอบด้วย 1) วางแผน(Plan) ดำเนินการตามแผน (Do) ตรวจสอบ (Check) การปรับปรุง (Act) สำหรับความสำเร็จในการบริหารสู่อาเซียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 ข, หน้า 5-8) ได้กำหนดการวัดความสำเร็จการบริหารสู่อาเซียนมี 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ประสิทธิภาพการบริหารสู่ประชาคมอาเซียน 2) คุณลักษณะด้านความรู้ของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน 3) คุณลักษณะด้านทักษะกระบวนการของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน และ 4) คุณลักษณะด้านเจตคติของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก มีการพัฒนาและขับเคลื่อนการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการขับเคลื่อนตามนโยบายโดยการกำหนดทิศทางการดำเนินงานตามนโยบาย จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับอาเซียน จัดโครงสร้างกำหนดบุคลากร พัฒนาบุคลากรครูและนักเรียน จัดงบประมาณ สถานที่วัสดุอุปกรณ์ สร้างเครือข่ายดำเนินงานระหว่างสถานศึกษา และการดำเนินงานอาเซียน มีการจัดศูนย์อาเซียนศึกษา รวบรวมแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนเพื่อรองรับการจัดการเรียนการสอนสู่ประชาคมอาเซียน ทำให้การขับเคลื่อนตามนโยบายประสบผลสำเร็จบางส่วน แต่ก็ยังพบปัญหาว่า การบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรเนื่องจากขาดความรู้ ขาดงบประมาณบุคลากรขาดความรู้ความสามารถ ขาดการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การเตรียมความพร้อมเพื่อบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างชัดเจนอีกทั้งภารกิจที่รับผิดชอบมีมาก ผู้บริหารสถานศึกษายังไม่มีกระบวนการบริหารสู่ประชาคมอาเซียนที่ชัดเจน และนักเรียนยังไม่มีคุณลักษณะการเป็นสมาชิกอาเซียนเนื่องจากไม่มีความรู้เกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียนทั้งด้านวัฒนธรรม สังคม การเมือง เศรษฐกิจ ขาดทักษะการสื่อสาร (สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา, ครู, 2558) จากสภาพและปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าว จะเห็นว่าโรงเรียนหลายแห่งสามารถบริหารจัดการได้ประสบความสำเร็จโดยมีปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวที่ส่งผลทำให้ประสบความสำเร็จ จึงควรวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษาภาคตะวันออก เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาและเสริมสร้างการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกสู่อาเซียนให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการที่ดีทางการศึกษาให้มีคุณภาพบรรลุตามเป้าหมายสู่ประชาคมอาเซียนตามนโยบายรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก
2. เพื่อศึกษาปัจจัยสมรรถนะของโรงเรียน และปัจจัยกระบวนการดำเนินงานสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก
3. เพื่อศึกษาปัจจัยสมรรถนะของโรงเรียน และปัจจัยกระบวนการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก
4. เพื่อตรวจสอบปัจจัยสมรรถนะของโรงเรียน และปัจจัยกระบวนการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก

การทบทวนวรรณกรรม

การบริหารงานของสถานศึกษาจะต้องบริหารในขอบข่ายงานทั้ง 3 เสาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยบริหารมุ่งเน้นผลงาน และผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารงานในโรงเรียนเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (2558) ได้แก่ เสาที่ 1 ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community APSC) เสาที่ 2 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community AEC) เสาที่ 3 ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-cultural Community ASCC) และแนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่อาเซียนให้ประสบความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกตามสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 ข, หน้า 5-8) มี 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ประสิทธิภาพการบริหารสู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา 2) คุณลักษณะด้านความรู้ของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน 3) คุณลักษณะด้านทักษะกระบวนการของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน และ 4) คุณลักษณะด้านเจตคติของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียนซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์อาเซียนด้านการศึกษา ไว้ดังนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2558, หน้า 7-9)

วิสัยทัศน์ “คนไทยมีศักยภาพพร้อมอยู่ในประชาคมอาเซียนอย่างมีคุณภาพ”

พันธกิจ มี 4 ข้อ คือ 1. จัดการศึกษาของชาติให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐ เป้าหมายการพัฒนาประเทศ และประเด็นสำคัญด้านการศึกษา (Key Elements on Education) ของอาเซียน โดยมุ่งส่งเสริมบทบาทของประเทศไทยด้านการศึกษาในประชาคมอาเซียน และการใช้โอกาสในประชาคมให้เกิดประโยชน์สูงสุด 2. สนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีองค์ความรู้ ฝีมือทักษะ สมรรถนะทางวิชาชีพ และมีคุณภาพเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานอาเซียน 3. เสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกความร่วมมือทางการศึกษาระดับภูมิภาคอาเซียน ในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาไทย 4. เร่งรัดการดำเนิน

โครงการและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพคนไทยให้พร้อมเป็นพลเมือง อาเซียน และสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

วัตถุประสงค์ มี 4 ข้อ คือ 1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน ประชาคมอาเซียน และผลกระทบหลังจากการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน 2. เพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นของคนไทย โดยเฉพาะภาษา ทักษะฝีมือต่าง ๆ และการใช้เทคโนโลยีสำหรับการหาความรู้และการทำงานสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีพลวัตสูง และพัฒนาขีดความสามารถของคนไทยให้พร้อมแข่งขันได้ในเวทีโลก 3. เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการได้นำแผนยุทธศาสตร์ไปใช้เป็นแนวทาง การดำเนินงานและกิจกรรมด้านอาเซียนอย่างบูรณาการ 4. เพื่อสร้างโอกาสในการส่งเสริมเครือข่ายระหว่างกันในทุกระดับเพื่อก้าวข้ามความแตกต่างทางวัฒนธรรม ทำให้เกิดความสามัคคีและสามารถดำรงตนอยู่ในประชาคมอาเซียนที่มีความหลากหลายได้อย่างสันติสุข

ขอบเขตของแผนยุทธศาสตร์ แผนยุทธศาสตร์อาเซียนด้านการศึกษา ครอบคลุมแนวทางการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทที่ดำเนินการโดยหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ความรู้เสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถของเยาวชน บุคลากรทางการศึกษา และประชาชนไทยให้พร้อมอยู่ในประชาคมอาเซียนและก้าวสู่ตลาดแรงงานอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย มี 7 ประการ ได้แก่ 1. คนไทย มีความรู้ ความเข้าใจประเทศสมาชิกอาเซียนในทุก ๆ ด้านเพิ่มมากขึ้น 2. คนไทย มีทักษะภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน) ที่สามารถสื่อสารได้ และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย 3. ผู้เรียน มีสมรรถนะที่ได้รับการรับรองตามกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน (ASEAN Qualifications Reference Framework : AQRF) และข้อตกลงยอมรับร่วมในเรื่องคุณสมบัติของนักวิชาชีพอาเซียน (Mutual Recognition Arrangements : MRAs) ในระดับที่สามารถเคลื่อนย้ายไปประกอบอาชีพในตลาดแรงงานอาเซียนเพิ่มขึ้น 4. สถานศึกษาทั่วประเทศ มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับตามมาตรฐานสากล 5. ข้าราชการครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มีองค์ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ที่สามารถประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ให้สอดคล้องกับแนวนโยบายในการพัฒนาประเทศ 6. ผู้บริหาร และบุคลากรสนับสนุนการจัดการศึกษามีความรู้เกี่ยวกับอาเซียน มีศักยภาพ ในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สอดคล้องกับแนวนโยบาย การพัฒนาประเทศ 7. กระทรวงศึกษาธิการ มีกลไกและเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานอาเซียนด้านการศึกษาในทุกระดับทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค

ยุทธศาสตร์ มี 6 ข้อ คือ 1. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน 2. ยกระดับคุณภาพ และสร้างโอกาสทางการศึกษา 3. ผลิดักำลังคนให้มีทักษะสอดคล้องกับตลาดแรงงานอาเซียน 4. พัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5. พัฒนากลไกที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการเคลื่อนย้าย/แลกเปลี่ยน 6. เสริมสร้างเครือข่ายระหว่างกันในทุกภูมิภาค

กลยุทธ์ มี 6 ข้อ คือ 1. เสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน 2. ยกระดับคุณภาพและสร้างโอกาสทางการศึกษา 3. ผลิดักำลังคนให้มีทักษะสอดคล้องกับตลาดแรงงานอาเซียน 4. พัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5. พัฒนากลไกที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการเคลื่อนย้าย/แลกเปลี่ยน 6. เสริมสร้างเครือข่ายระหว่างกันในระดับภูมิภาค (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558)

การบริหารจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

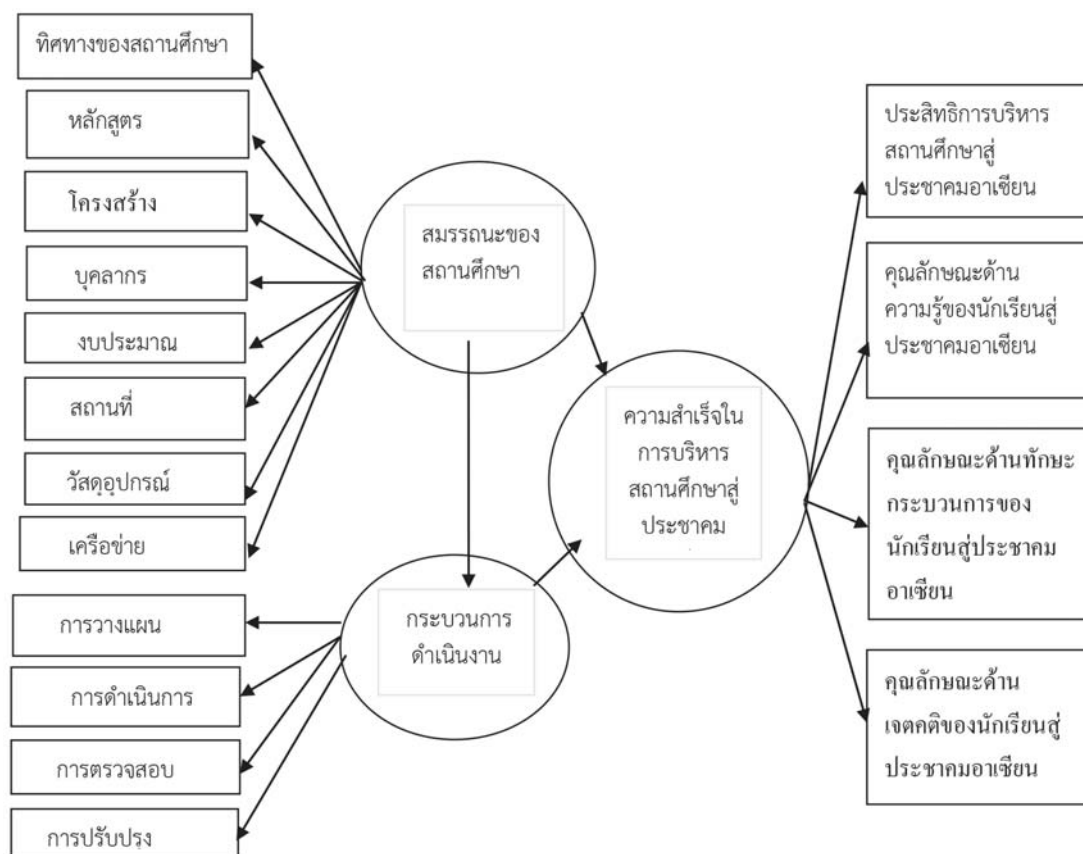
นับจากวันที่ 31 ธันวาคม 2558 ประชาคมอาเซียนจะได้ก้าวผ่านพรมแดนแห่งอุปสรรคและมุ่งไปข้างหน้าเพื่อขับเคลื่อนประชาคมไปสู่การเป็นประชาคมเดียวตามเป้าหมายการก่อตั้งที่ผู้นำประเทศสมาชิกมุ่งหวังไว้ คือการส่งเสริมความร่วมมือให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม มีการบูรณาการในมิติที่ลึกซึ้ง แต่ยังคงดำรงไว้ซึ่งความต่อเนื่องของการดำเนินความร่วมมือระหว่างกันในระดับภูมิภาค รวมถึง การใช้ประโยชน์จากการเป็นประชาชนในการแสวงหาความร่วมมือกับประเทศภายนอกภูมิภาคในมิติของการศึกษา ซึ่งที่ประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 8 และที่ประชุม เจ้าหน้าที่อาวุโสทางการศึกษา ครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 11-12 กันยายน 2557 ณ นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้รับรองประเด็นสำคัญด้านการศึกษา (Key Elements on Education) 8 ประการ ที่จะใช้เป็นแนวทางการดำเนินความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ภายหลังปี พ.ศ. 2558 ผ่านการจัดกิจกรรมตามประเด็นสำคัญ ได้แก่

1. การส่งเสริมให้เกิดความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนผ่านการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และความรู้พื้นเมือง
2. การยกระดับคุณภาพและสร้างโอกาสการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับทุกคนโดยไม่ละเลยผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส
3. การพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การสื่อสาร
4. การสนับสนุนการพัฒนาการอาชีวศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตในภูมิภาค
5. การส่งเสริมการดำเนินงานของทุกภาคส่วนในการพัฒนาคนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
6. การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับการอุดมศึกษาด้วยการพัฒนาระบบประกันคุณภาพทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ
7. การส่งเสริมบทบาทของการอุดมศึกษาให้เข้มแข็งด้วยการสร้างเครือข่ายระหว่างผู้ประกอบการกับมหาวิทยาลัย
8. การดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558, หน้า 19-20)

กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก ตามแนวคิดของ วรเดช จันทรรักษ์ (2551, หน้า 45-54) กล่าวว่า ตัวแบบการนำนโยบายสู่การปฏิบัติมีหลายตัวแบบ สำหรับตัวแบบการบริหารจัดการองค์การมีสมรรถนะองค์การ ประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่ 1) โครงสร้าง 2) บุคลากร 3) งบประมาณ 4) สถานที่ 5) วัสดุอุปกรณ์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555,

หน้า 27-33) กำหนดนโยบายการขับเคลื่อนการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 1) ทิศทางของสถานศึกษา 2) หลักสูตร 3) เครือข่าย และการบริหารจัดการเชิงระบบตามวงจรคุณภาพของDeming ของสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2552) ประกอบด้วย 1) วางแผน(Plan) ดำเนินการตามแผน (Do) ตรวจสอบ (Check) การปรับปรุง (Act) ซึ่งสรุปปัจจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก ได้ 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสมรรถนะของสถานศึกษา ประกอบด้วย ทิศทางของโรงเรียน หลักสูตร โครงสร้าง บุคลากร งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครือข่าย 2) กระบวนการดำเนินงาน ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบ และการปรับปรุง ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่อาเซียนได้ใช้การวัดความสำเร็จการบริหารสถานศึกษาสู่อาเซียนตามสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 ข, หน้า 5-8) มี 2 ด้าน ประกอบด้วย 1) ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน 2) คุณลักษณะด้านความรู้ของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน 3) คุณลักษณะด้านทักษะกระบวนการของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน 4) คุณลักษณะด้านเจตคติของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mix Method) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนและปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก มีขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ศึกษาความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหาร สถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ศึกษาระดับความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน และปัจจัยสมรรถนะของสถานศึกษา และปัจจัยกระบวนการดำเนินงานสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก ปี 2558 จำนวน 742 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 377 คน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 365 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie & Morgan (1970, pp. 607 – 610) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 35 ข้อ ประกอบด้วย ด้านประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 11 ข้อ ด้านคุณลักษณะด้านความรู้ของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 6 ข้อ ด้านคุณลักษณะด้านทักษะกระบวนการของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 4 ข้อ ด้านคุณลักษณะด้านเจตคติของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 14 ข้อ และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 65 ข้อ ได้แก่ 1. ปัจจัยด้านสมรรถนะของสถานศึกษา มี 8 ปัจจัยย่อย คือ 1) ทิศทางของสถานศึกษา จำนวน 8 ข้อ 2) หลักสูตร จำนวน 9 ข้อ 3) โครงสร้าง จำนวน 2 ข้อ 4) บุคลากร จำนวน 10 ข้อ 5) งบประมาณ จำนวน 6 ข้อ 6) สถานที่ จำนวน 5 ข้อ 7) วัสดุอุปกรณ์ จำนวน 4 ข้อ 8) เครือข่าย จำนวน 6 ข้อ และ 2. ปัจจัยด้านกระบวนการ มี 4 ปัจจัยย่อย คือ 1) การวางแผน จำนวน 5 ข้อ 2) การดำเนินงาน จำนวน 3 ข้อ 3) การตรวจสอบ จำนวน 4 ข้อ 4) การปรับปรุง จำนวน 3 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น การหาคุณภาพ

เครื่องมือโดยตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) การทดสอบหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และการหาความเชื่อมั่น (Reliability) นำไปทดลองใช้กับครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียง จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แบบสอบถามความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน มีค่าเท่ากับ .31-.74 และแบบสอบถามปัจจัยสมรรถนะของสถานศึกษา เท่ากับ .46-.88 ปัจจัยกระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษา เท่ากับ .60-.90 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94, .86 และ .95 ตามลำดับ การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย นำแบบสอบถามส่งถึงครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้สอบแบบสอบถามทั้งหมด 742 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การวิเคราะห์ปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โดยใช้โปรแกรม LISREL

ขั้นที่ 2 ศึกษาตรวจสอบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียง

การตรวจสอบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียง โดยการสนทนากลุ่ม กับผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 10 คน และผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 10 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานและเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสู่ประชาคมอาเซียน โดยการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Inductive Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการสัมภาษณ์ พบว่า ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน มี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน 2) คุณลักษณะด้านความรู้ของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน 3) คุณลักษณะด้านทักษะกระบวนการของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน 4) คุณลักษณะด้านเจตคติของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า มี 2 ปัจจัย ได้แก่ 1. ปัจจัยสมรรถนะของสถานศึกษา ประกอบด้วย ทิศทางของสถานศึกษา หลักสูตร โครงสร้าง บุคลากร งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครือข่าย 2. ปัจจัยกระบวนการดำเนินงานสถานศึกษาประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบ และการปรับปรุง

2. ผลจากการสอบถามครูสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พบว่า 2.1 ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ คุณลักษณะด้านความรู้นักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน และคุณลักษณะด้านกระบวนการของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน ส่วนอันดับสุดท้ายได้แก่ คุณลักษณะด้านเจตคติของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียนและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัจจัยสมรรถนะของสถานศึกษา และปัจจัยกระบวนการดำเนินงาน โดยปัจจัยสมรรถนะของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โครงสร้าง วัสดุอุปกรณ์ และ ทิศทางของสถานศึกษาส่วนอันดับสุดท้ายได้แก่ งบประมาณ และปัจจัยกระบวนการดำเนินงาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงาน และการตรวจสอบ ส่วนอันดับสุดท้ายได้แก่ การปรับปรุง 2.3 การวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ คือ 1) ปัจจัยสมรรถนะของสถานศึกษาและปัจจัยกระบวนการดำเนินงานส่งผลทางตรงต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โดยปัจจัยสมรรถนะของสถานศึกษาส่งผลทางอ้อมผ่านปัจจัยกระบวนการดำเนินงานต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนได้ร้อยละ 93 2) ปัจจัยสมรรถนะของสถานศึกษาส่งผลทางตรงต่อปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงาน สามารถพยากรณ์กระบวนการดำเนินงานการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนได้ร้อยละ 77 3) ปัจจัยสมรรถนะของสถานศึกษาส่งผลทางตรงต่อความสำเร็จในการบริหาร สามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนได้ร้อยละ 87

3. การตรวจสอบความเหมาะสม เป็นไปได้และเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก โดยการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) จากผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา 2 กลุ่ม พบว่า มีความเหมาะสม เป็นไปได้และเป็นประโยชน์ สอดคล้องกับผลการวิจัย

อภิปรายผล

1. ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน มี 4 ด้าน ได้แก่ 1. ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา 2. คุณลักษณะด้านความรู้ของนักเรียน 3. คุณลักษณะด้านทักษะกระบวนการของนักเรียน 4. คุณลักษณะด้านเจตคติของนักเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีการขับเคลื่อนการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการสร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนซึ่งประกอบด้วยเสาหลัก 3 เสา ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม

โดยเฉพาะอย่างยิ่งเสาหลักที่ 3 เสาประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรง จึงมีการผลักดันการดำเนินการด้านการศึกษาของประเทศไทยให้สอดคล้องต่อการเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีสมรรถนะที่สำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตในประชาคมอาเซียน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน การพัฒนาสื่อ การเรียนรู้และ แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตลอดจนการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศคู่เจรจาและประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555, หน้า คำนำ, 24) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอรวรรณ สมรักษา (2555) ได้ศึกษาความพร้อมและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า ผู้บริหารมีสภาพการปฏิบัติงานด้านการเผยแพร่ความรู้ด้านอาเซียน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรสถานศึกษาประชาคมอาเซียน และด้านแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า มี 2 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยสมรรถนะของสถานศึกษา ประกอบด้วย ทิศทางของสถานศึกษา หลักสูตร โครงสร้าง บุคลากร งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และเครือข่าย และปัจจัยกระบวนการดำเนินงาน ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบ และการปรับปรุง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา มีการบริหารจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนที่มีกระบวนการบริหารที่ให้ความสำคัญต่อผลการดำเนินงาน และการตรวจวัดผลสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การทั้งในแง่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลลัพธ์ มีการกำหนดตัวชี้วัดผลดำเนินงาน (Key performance indicators: KPIs) รวมทั้งกำหนดเป้าหมาย (Targets) และวัตถุประสงค์ (Objects) ไว้ล่วงหน้า (วีรยุทธ์ ชาดะกาญจน์, 2551, หน้า 3-5) สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาติ บุณเดชะชัย (2556) ได้ศึกษาการบริหารศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มประเทศอาเซียน พบว่า ปัจจัยการบริหารศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มประเทศอาเซียน ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ผู้บริหารศูนย์ 2) การบริหารจัดการศูนย์ 3) โครงสร้างการบังคับบัญชาศูนย์ 4) ครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ คุณลักษณะด้านความรู้แก่นักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน และคุณลักษณะด้านกระบวนการของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน ส่วนอันดับสุดท้ายได้แก่ คุณลักษณะด้านเจตคติของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้บริหารจัดการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการให้มีการเผยแพร่ความรู้ ข้อมูล ข่าวสารและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษาและประชาชน เพื่อก้าวสู่ประชาคม

อาเซียนภายในปี 2558 การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษาและประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสม เพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าว สู่ประชาคมอาเซียน การพัฒนามาตรฐานการศึกษา เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียนรวมทั้งเพื่อให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกัน ในอาเซียน การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และการแลกเปลี่ยนเยาวชน การพัฒนาระบบการศึกษาทางไกลซึ่งช่วยสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2553), หน้า 46-47) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมืองปาย รัฐสุราษฎร์ (2555) ได้ศึกษา ความพร้อมและ แนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ความพร้อมการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ เจตคติของบุคลากร ความรู้ความสามารถของบุคลากร ความพร้อมของสถานศึกษา ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสมรรถนะของสถานศึกษา และด้านกระบวนการดำเนินงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้ปฏิบัติตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานมีการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคม อาเซียนการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตลอดจนการศึกษาดูงาน เกี่ยวกับการจัดการศึกษา การเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศ คู่เจรจา และประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนทั้งภายใน ประเทศและต่างประเทศ และพัฒนานักเรียนให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกที่ดีของประชาคมอาเซียน และมีสมรรถนะที่สำคัญในการดำเนินชีวิตในประชาคมอาเซียนและสังคมโลก (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555, หน้า 25-28) สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวรรณี แพร์ศรีสกุล (2556) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ มีการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนในระดับมาก คือด้านการบริหารจัดการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ และด้านการบริหารจัดการเครือข่ายและ ชุมชนสัมพันธ์

5. การวิเคราะห์โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคม อาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก พบว่า มีความสอดคล้องกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ โดย 1) ปัจจัยสมรรถนะของสถานศึกษาส่งผลทางอ้อมผ่านปัจจัยกระบวนการดำเนินงาน ต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 93 สอดคล้อง กับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสมรรถนะของสถานศึกษาเป็นความสามารถของสถานศึกษาที่ผู้บริหาร สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาศึกษาให้เอื้อต่อการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย การกำหนดทิศทางของสถานศึกษา หลักสูตร โครงสร้าง บุคลากร งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และเครือข่าย สถานศึกษาได้มีการกำหนด ทิศทางการดำเนินงานโดยกำหนดนโยบายการดำเนินงานสู่ประชาคมอาเซียน พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สู่ประชาคมอาเซียน

จัดผังการบริหารโรงเรียนตามความเหมาะสมให้สอดคล้องกับการดำเนินงานสู่ประชาคมอาเซียน การพัฒนาความสามารถของครูให้สามารถดำเนินงานของโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน การจัดตั้งและการ จัดการงบประมาณที่ใช้ในการบริหารโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน จัดอาคารสถานที่ให้เหมาะสมต่อการ บริหารโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน จัดให้มีเครื่องมือ เครื่องใช้ในการดำเนินการต่อการบริหารโรงเรียน สู่ประชาคมอาเซียน มีเครือข่ายการดำเนินงานต่อการบริหารโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน และมีการดำเนิน การบริหารคุณภาพของโรงเรียนโดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมและมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ สถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีการวางแผน ดำเนินการตามแผน ติดตามตรวจสอบและปรับปรุง การดำเนินงานของสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิวาสวัสดิ์ ดีทองอ่อน (2555) ได้วิจัยการวิเคราะห์องค์ประกอบและศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนสู่การเป็นประชาคม อาเซียนในรายวิชาการเรียนรู้สังคมศึกษา พบว่า มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้าน การเรียนรู้ของผู้เรียน และด้านการจัดการเรียนรู้

2) ปัจจัยสมรรถนะของสถานศึกษาส่งผลทางตรงต่อปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงานการบริหาร สถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สามารถพยากรณ์ ได้ร้อยละ 77 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา มีสมรรถนะด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะพร้อมในการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ตามนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ที่ให้สถานศึกษาบริหารจัดการตามกระบวนการการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การติดตาม ตรวจสอบ และการปรับปรุงการดำเนินงานสู่ประชาคมอาเซียนโดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์การบริหารสู่ประชาคมอาเซียน กำหนดหลักสูตรอาเซียน การดำเนินงานสู่ประชาคม อาเซียน การจัดสถานที่ดำเนินงานจัดแหล่งเรียนรู้อาเซียน จัดศูนย์อาเซียน การมอบหมายบุคลากร รับผิดชอบ มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนทั้งครู นักเรียน คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดงบประมาณสนับสนุนดำเนินการ จัดเครือข่ายระหว่างสถานศึกษา จัดให้นักเรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาและประเทศที่ติดชายแดน เป็นต้น สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานและ ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ความต้องการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ ความต้องการจำเป็นด้านปัจจัยสนับสนุน คือโรงเรียนจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการศึกษาอาเซียน ด้านกระบวนการ ได้แก่การบริหารจัดการศึกษา คือโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูประกาศเกียรติคุณครูและนักเรียนที่มีผลงานที่เกิดจากการเรียน

รู้อาเซียน และกระบวนการจัดการเรียนการสอน คือครูใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และความต้องการจำเป็นด้านคุณภาพผู้เรียน มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้

3) ปัจจัยสมรรถนะของสถานศึกษาส่งผลทางตรงต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 87 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกมีความพร้อมในการบริหารจัดการสู่ประชาคมอาเซียนโดยผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะในการบริหารจัดการ การดำเนินงานสู่ประชาคมอาเซียนตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังที่ Arnaud de Nadaillac (2003) กล่าวว่า สมรรถนะนั้นเป็นสิ่งที่ต้องลงมือปฏิบัติและทำให้เกิดขึ้นคือ ความสามารถที่ใช้เพื่อให้เกิดการบรรลุผลและวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนที่ทำให้เกิดความรู้ การเรียนรู้ทักษะ และเจตคติ/ลักษณะนิสัยหรือบุคลิกภาพต่าง ๆ ที่ช่วยให้สามารถเผชิญและแก้ไขสถานการณ์หรือปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้จริง โดยมีการกำหนดนโยบายดำเนินการ พัฒนาหลักสูตร จัดศูนย์อาเซียน แหล่งเรียนรู้อาเซียน จัดกิจกรรมอาเซียน มีการดำเนินการทั้ง 3 เสาหลัก ได้แก่ 1. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน อาเซียนมุ่งส่งเสริมความร่วมมือในด้านการเมืองและความมั่นคง เพื่อเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค เพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและสามารถแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งโดยสันติวิธี (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555, หน้า 10-13) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นุชนรา รัตนศิริประภา (2557) ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สมรรถนะโดยรวมสมรรถนะหลัก สมรรถนะประจำสายงาน สีสสมรรถนะย่อยในสมรรถนะหลัก และทำสมรรถนะย่อยในสมรรถนะประจำสายงาน ของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก คือ สมรรถนะหลัก สมรรถนะโดยรวม สมรรถนะประจำสายงาน การทำงานเป็นทีม การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาศักยภาพบุคคล การมีวิสัยทัศน์ การพัฒนาตนเอง การบริการที่ดี การสื่อสารและการจูงใจ และ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ 2. คุณลักษณะโดยรวม คุณลักษณะด้านผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก คุณลักษณะด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล และคุณลักษณะด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก เรียงมากไปน้อย คือ คุณลักษณะด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ คุณลักษณะโดยภาพรวม คุณลักษณะด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล และคุณลักษณะด้านผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก

6. การตรวจสอบความเหมาะสม เป็นไปได้และเป็นประโยชน์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก โดยการสนทนากลุ่มจากผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา พบว่ามีความเหมาะสมเป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับผลการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจัยสมรรถนะของสถานศึกษาเป็นความสามารถของสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการพัฒนาให้เอื้อต่อการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ประชาคมอาเซียน และในการ

ดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จได้จริงจะต้องมีกระบวนการหรือขั้นตอนดำเนินงาน ดังที่ วรรภัทร ภูเจริญ (2554, หน้า 122) กล่าวว่า การทำงานที่เป็นระบบคือ การทำงานที่เป็น PDCA มีการเขียนการทำงานที่เป็นลายลักษณ์อักษร มีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ เป็นวงจรการทำงานที่ Edward Damming วงจร PDCA ถือเป็นระบบการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ได้สถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษณา สว่างแสง (2552) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการบริหารงานกลุ่มนโยบายและแผนตามแนวทางการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า 1. สภาพปัจจุบันการบริหารงาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. ด้านประสิทธิผลมีแบบอย่างที่ดีในการเลือกบุคลากรที่มีความถนัดในการบริหารนโยบายและแผน ขั้นตอนการบริหารจัดการเป็นระบบ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จัดโครงสร้างการบริหารงานในกลุ่มอย่างชัดเจน มีการจัดทำพรรณนางานพัฒนาบุคลากร จัดทำแผนอย่างชัดเจน มีการแบ่งหน้าที่ให้บุคลากรรับผิดชอบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุ่งเน้นการประสานงานกับสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ 3. ผลการตรวจสอบระบบ พบว่าตามแนวทางการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรส่งเสริมการบริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้ 1.1 ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านคุณลักษณะด้านเจตคติของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีนโยบายให้สถานศึกษาเน้นการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้และการสื่อสาร มีทักษะการคิดวิเคราะห์ และเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและรักการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน 1.2 ควรส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักของผู้บริหารสถานศึกษา ครู เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โดยมุ่งความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน มีกระบวนการบริหารนโยบาย แผนงาน และโครงการเป็นรูปแบบที่ดี (Best Practice) ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การติดตามประเมินผลและการปรับปรุงร่วมกันอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีข้อตกลงร่วมกันโดยจัดทำ MOU ระหว่างเขตพื้นที่การศึกษา กับสถานศึกษา เพื่อให้ได้ผลตามเป้าหมาย 1.3 ควรประสานอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร การบริหารงบประมาณ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การแก้ไขปัญหาอุปสรรค เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้าน 1) ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน 2) คุณลักษณะด้านความรู้ของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน 3) คุณลักษณะด้านทักษะกระบวนการของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน 4) คุณลักษณะด้านเจตคติของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน 1.4 ควรส่งเสริมสร้างแรงจูงใจแก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาและ ผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งชุมชน โดยมีกิจกรรมส่งเสริมขวัญกำลังใจในการทำงานเพื่อให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จสู่ประชาคมอาเซียน

2. สถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้ 2.1 ควรวางแผนการบริหารสถานศึกษา การสร้างและขยายเครือข่ายกับชุมชน ภาค เอกชนและหน่วยงานอื่น ในการระดมทรัพยากรและการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน 2.2 ดำเนินการ บริหารโครงการตามรูปแบบการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) สู่ประชาคมอาเซียนโดยการมีส่วนร่วมของครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชน ทั้งในขั้นตอนการวางแผน การปฏิบัติตาม แผน การติดตามประเมินผลและการปรับปรุงรวมทั้งการชื่นชมผลงาน การสร้างขวัญกำลังใจของผู้ประสบ ความสำเร็จ รวมทั้งผลงานของนักเรียนด้วย 2.3 ควรดำเนินการวางแผนทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานให้ประสบความสำเร็จในด้าน 1) ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน 2) คุณลักษณะด้านความรู้ของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน 3) คุณลักษณะด้านทักษะกระบวนการของ นักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน 4) คุณลักษณะด้านเจตคติของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน 2.4 ด้าน ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนควรมุ่งเน้นการประสานความร่วมมือในการสร้าง และขยายเครือข่ายกับภาคเอกชน ชุมชนและหน่วยงานอื่นในการจัดการศึกษาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ สู่ประชาคมอาเซียน 2.5 คุณลักษณะด้านความรู้ของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน ควรมุ่งเน้นการดำเนินการ ตามนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการพัฒนาให้นักเรียนมี ความรู้เกี่ยวกับสัตว์ประจำชาติ อาหารประจำชาติ ชุดประจำชาติอาเซียนและเงินตราของประเทศอาเซียน 2.6 คุณลักษณะด้านทักษะกระบวนการของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน ควรมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถ ของนักเรียนในการพูดภาษาอาเซียนและการใช้เทคโนโลยีเบื้องต้นอย่างสร้างสรรค์เพื่อค้นคว้าเกี่ยวกับ อาเซียน 2.7 ด้านคุณลักษณะด้านเจตคติของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน ควรมุ่งเน้นการพัฒนานักเรียน ให้เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและรักการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน มีทักษะการคิด วิเคราะห์แก้ปัญหา และทักษะ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้และการสื่อสาร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยรูปแบบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกสู่ประชาคม อาเซียน
2. ควรวิจัยการพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก สู่ประชาคมอาเซียน
3. ควรวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารคุณลักษณะด้านเจตคติของนักเรียนใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกสู่ประชาคมอาเซียน
4. ควรวิจัยและพัฒนาปัจจัยด้านสมรรถนะของสถานศึกษาและปัจจัยด้านกระบวนการดำเนินงาน ต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกสู่ประชาคมอาเซียน โดยการนำไปปฏิบัติ ในสถานศึกษา
5. ควรวิจัยปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก สู่ประชาคมอาเซียน เช่น ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร เป็นต้น

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). แผนยุทธศาสตร์อาเซียนด้านการศึกษาระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ. เสริมสร้าง
ความเข้าใจ ใฝ่รู้ภาษา มุ่งพัฒนาสัมพันธ์ รู้เท่าทันเทคโนโลยี สามัคคีอาเซียน (พ.ศ. 2558-
พ.ศ. 2562). กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- กฤษณา สว่างแสง. (2552). การพัฒนาระบบบริหารงานกลุ่มนโยบายและแผนตามแนวทางการบริหาร
จัดการที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. (ดุสิตนิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตนิพนธ์) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษา
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- จารุวรรณี แพร์ศรีสกุล. (2556). สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนโรงเรียน
ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทิวาสวัสดิ์ ดีทองอ่อน. (2555). การวิเคราะห์องค์ประกอบและศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อ
ส่งเสริมผู้เรียนสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในรายวิชาการเรียนรู้สังคมศึกษา. (ปริญญาครุศาสตร
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต) สาขาวิชาเทคโนโลยีการเรียนรู้และสื่อสารมวลชน คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- นุชนรา รัตนศิริประภา (กันยายน- ธันวาคม 2557) สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียน
มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารวิชาการ Veridian
E-Journal, 7 (3), 507-528.
- ผู้บริหารสถานศึกษา,ครู. (สัมภาษณ์, 2558). สภาพและปัญหาการเตรียมและขับเคลื่อนการจัดการ
จัดการศึกษาสู่อาเซียน. ภาคตะวันออก.
- แพรวภัทร ยอดแก้ว. (2555). โครงการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ SMARTS ครั้งที่ 3
การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. สืบค้นจาก [http://www.webreg.buu.ac.th/
registrar/smarts/Smarts3/pdf/9.pdf](http://www.webreg.buu.ac.th/registrar/smarts/Smarts3/pdf/9.pdf)
- เมืองปาย รัฐรพกิจ. (2555). ความพร้อมและแนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียน
ราชวินิตบางแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. (งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรเดช จันทรศร. (2551). จากนโยบายสู่การปฏิบัติ องค์ความรู้ ตัวแบบทางทฤษฎีและการประเมิน
ความสำเร็จ ความล้มเหลว. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวง
ศึกษาธิการ.
- วรภัทร ภูเจริญ. (2554). HRD 3.0 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ยุคใหม่ = Human resource development.
กรุงเทพมหานคร: อริยชน.
- วีรยุทธ์ ขาตะกาญจน์. (2551). เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2552). *ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ: การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเป็นสำคัญ การสอนแบบ"กระบวนการกลุ่ม เล่น และการเรียนคณิตศาสตร์ให้มีความสุข".* กรุงเทพมหานคร: กองทุนรางวัลเกียรติยศแห่งวิชาชีพครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุชาติ บุณเดชะชัย. (2556). *การบริหารศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มประเทศอาเซียน.* (ปริญาดุษฐ์บัณฑิต) สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). *การพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน.* สืบค้นจาก https://www.docs.google.com/open?id=0B_EHhfdNr9BcVzVqNmZ4bkdQUk0
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2554). *ก้าวสู่อาเซียน.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *รากฐานประชาคมอาเซียน.* กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว
- เอวรรัตน์ สมรักษา. (2555). *การสำรวจความพร้อมและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3.* (ปริญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต) สาขาเทคโนโลยีการเรียนรู้และสื่อสารมวลชน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- เอกราช อะมะวัลย์. (2554). *การพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนช่างฝีมือทหารในการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558.* (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Arnauld de Nadaillac. (2003). *ความหมายของสมรรถนะ (ออนไลน์).* สืบค้นจาก <http://competency.mutp.ac.th>
- lertlah.com, สำนักข่าวแห่งชาติ, Thanonline. (2554). *การเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาของไทยเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. 2558.* สืบค้นจาก <http://www.news.mthai.com/headline-news/146199.html>
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychology Measurement*, 30(3), 607-610.

ผู้เขียน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

อีเมล: paradee.anan@gmail.com

หมายเหตุ: งานวิจัยนี้ได้รับทุนนักวิจัยที่มีประสบการณ์ ทุนอุดหนุนการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา